



Den helige Mikaels dag

Kyrkoherde em. Sten Rydh, 2026–10–04

Söndagens ämne: Barnen och änglarna

Epistel: Uppb. 12:7–12. Mikaels strid med draken

Evangelium: Matt. 18:1–10. Storhet och ringhet

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig för att du har skapat de heliga änglarna som ständigt prisar och lovar ditt namn. Kom med din helige Ande genom ordet och undervisa oss om detta. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext 3 årg.: Matt. 21:14–17. Barnen i templet.

14 När Jesus var på tempelplatsen kom blinda och lama fram till honom, och han botade dem. 15 När överstepräster och de skriftlärdade såg de under han gjorde och barnen som ropade i templet: "Hosianna, Davids son!", blev de upprörda 16 och sade till honom: "Hör du vad de säger?" Jesus svarade dem: "Ja, har ni aldrig läst: Av barns och spädbarns mun har du berett en lovsång?" 17 Sedan lämnade han dem och gick ut ur staden till Betania, där han övernattade.

Vi firar idag den helige Mikaels dag och ämnet är numera "Barnen och änglarna". Längre tillbaka handlade ämnet enbart om änglarna. Men Bibeln framhåller på ett par ställen särskilt barnen i förbindelse med undervisningen om änglarna.

Änglarna är skapade av Gud, och det står mycket om dem i Bibeln. När Gud ofta kallas *Herren Sebaot*, härskarornas Herre, syftar ordet "härskaror" på änglarna. De kallas också "tjänsteandar" som ska tjäna oss och peka på vem Gud är. "Är inte **ängelarna** andar i Guds tjänst, utsända för att hjälpa dem som ska ärva frälsningen?" (Hebr. 12:14). Om dem som tror på Kristus står det: "Ni har kommit till Sions berg och den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem, till **änglar** i mångtusental, till en festgemenskap och församling av förstfödda som har sina namn skrivna i himlen, till Gud som är allas domare och till andarna av rättfärdiga som nått fullkomningen. Ni har kommit till det nya förbundets medlare, Jesus" (Hebr. 12:22–24).

Änglarna var givetvis också med i gamla testamentet. När Jakob flydde till Laban fick han i en dröm se hur änglarna steg upp och ned på en stege som var rest upp mot den himmelska tronen. Mose skriver:

*Jakob såg en stege rest på jorden. Den nådde ända upp till himlen, och **Guds änglar** steg upp och ner på den. Och se, HERREN stod ovanför den och sade: "Jag är HERREN, din far Abrahams Gud och Isaks Gud. Det land där du ligger ska jag ge åt dig och dina efterkommande. Din avkomma ska bli som stoftet på jorden och du ska utbreda dig åt väster och öster, norr och söder. Genom dig och din avkomma ska jordens alla släkter bli välsignade. Och se, jag är med dig och ska bevara dig vart du än går, och jag ska föra dig tillbaka till detta land. Jag ska inte överge dig förrän jag har gjort vad jag lovat dig" (1 Mos. 28:12–15).*

Änglarna var sedan med vid Jesu avlelse och födelse (Luk. 1:34, 2:11ff), de tröstade honom efter djävulens frestelser i öknen (Matt. 4:11) och styrkte honom under lidandet i Getsemane (Luk. 22:43). Änglarna vittnade om hans uppståndelse vid den öppna graven (Matt. 28:2ff, Mark. 16:5ff, Luk. 24:4ff, Joh. 20:12f) och de var med när Jesus for upp till himlen (Apg. 1:10f). De kommer också att vara med vid Kristi återkomst till den yttersta domen (Mark. 13:27, Luk. 9:26). Vi har också många exempel på hur änglarna var med apostlarna och de första kristna och t.ex. öppnade fängelset för Petrus (Apg. 5:19). I den eviga saligheten får alla trogna för evigt lovsjunga Gud tillsammans med änglarna (Hebr. 12:22, 1 Petr. 3:22, Upp. 3:5, 5:11, 7:11, 12:7ff, 14:6, Ps. 91:11, 103:20, 148:2).

Men även idag är änglarna ständigt verksamma fastän de är osynliga. De är särskilt med överallt där Guds ord predikas rent och klart och där sakramenten förvaltas. De är med i kyrkans lovsånger och böner. Men de vittnar aldrig om sig själva, utan om Jesus Kristus och hans frälsning. Hur kommer vi då i kontakt med änglarna? Svaret är att det endast sker genom tron. Änglarnas värld är tillsluten för ottron. När vi hör evangeliets ord om syndernas förlåtelse för Kristi skull och tror detta, öppnas den himmelska världen för oss. Detta sker särskilt när läran om rättfärdiggörelsen om tron förkunnas rent och klart. Vi förstår då att änglarna beskyddar och bevarar oss och att de ständigt lovprisar Gud och värnar om oss på alla möjliga sätt. Själva det hebreiska namnet Mikael, som ärkeängeln har fått, betyder *"Vem är såsom Gud"*. (Mi = vem, Ka = såsom, El = Gud. *Vem* (är) *såsom Gud*? Mi-Ka-El).

Att barnen särskilt nämns i dagens texter beror på att Skriften särskilt betonar att barnens änglar *ser den himmelske Faderns ansikte*. Bibeln varnar därför alla att göra något ont mot barnen. De har ju mäktiga skyddsänglar som står i direkt kontakt med Gud i himlen. Jesus säger: *"Se till att ni inte föraktar någon enda av dessa små. Jag säger er att **deras änglar** i himlen alltid ser min himmelske Fars ansikte"* (Matt.18:10). Döpet står här i centrum. Genom döpet blir vi födda på nytt och träder in i gemenskap med den Treenige Guden och därigenom också i gemenskap med alla hans änglar. Barnen och deras tro är särskilt en förebild för vuxna kristna, som ständigt frestas till att börja förtrösta på egna gärningar. Därför ställde Jesus fram ett litet barn som vår förebild. Barnet har inte en mängd gärningar att förtrösta på, utan vilar i döpets nåd. Därför är det också så viktigt att kyrkan har en god barnundervisning och senare en biblisk kristendomsundervisning och konfirmation så att barnen inte blir förförda bort från tron. Här måste en bibeltrogen kyrka vara noga med att verkligen leda barnen så att de växer i tron. Prästerna har detta ansvar tillsammans med föräldrarna och hela församlingen.

Bakgrunden till vår predikotext är att Jesus hade kommit till Jerusalems tempel. Matteus skriver: *"Jesus kom in på tempelplatsen och drev ut alla som sålde och köpte där i templet. Han vält växlarnas bord och duvförsäljarnas stolar och sade till dem: 'Det står skrivet: Mitt hus ska kallas ett bödens hus. Men ni har gjort det till ett rövarnäste!'"* (Matt. 21:12f)

Jerusalems tempel var i gamla förbundet den plats dit man skulle vända sig med alla sina böner. Där skulle det dagliga offret förrättas av särskilt kallade präster. Templet var inte som våra kyrkor en plats där man samlades till gudstjänst och lyssnade på predikan. Nej, det var en offerplats som under gamla testamentets tid skulle vara en förebild för det kommande stora offret då Jesus Kristus skulle offra sitt eget liv för hela världens synd.

När nu Jesus såg hur tempelplatsen var uppfylld av all möjlig kommers blev han upprörd. I alla tider hade man visserligen haft platser där folk, som skulle offra tackoffer och andra offer, kunde köpa de djur och växter som skulle offras. Det var inte denna handel i sig som Jesus upprördes över, utan det stora missbruket som hade växt fram. Sådant hade skett förr. Vi kan tänka på hur prästen Elis söner på Samuels tid svårt missbrukade offren som skulle ske till Guds ära. De såg till att de ordnade festmåltider åt sig själva av de finaste köttstyckena som var avsedda att offras till Herren (1 Sam. 2:12–17). Nu skedde åter ett stort missbruk. Människorna bar inte fram de offer som Gud hade befallt med tro och ödmjukhet. Det var istället Mammon som rådde och ledde till egoism och penningbegär. De hade gjort tempelplatsen till en plats där synden regerade. Därför tillämpade Jesus profeten Jesajas ord: *"Det står skrivet: Mitt hus ska kallas ett bödens hus. Men ni har gjort det till ett rövarnäste!"* (Jes. 56:7, Jer. 7:11).

Så åstadkommer djävulen, världen och vår onda natur att synden också lätt kommer in i kyrkan. Istället för Guds rena och klara ord vill man ha sensation och underhållning av alla

möjliga slag. Vår egen kraft och vårt förnuft ställs i centrum. Då måste vi tänka på hur Jesus med stor vrede och kraft drev ut dem som på ett ovärdigt sätt profanerade templet. Så måste också Kristi kyrka idag renas till att vara en plats där människor i tro prisar och lovar Gud och håller fast vid hans heliga ord och sakrament.

När Jesus hade renat tempelplatsen visade han fram sin godhet och kärlek. Det står: *”När Jesus var på tempelplatsen kom blinda och lama fram till honom, och han botade dem”* (Matt. 21:14). Han skulle både straffa de ogudaktiga och falska, men sedan framför allt ta hand om de sjuka och svaga, bota dem och predika evangelium. Han säger ju att han *”inte har kommit för att kalla rättfärdiga, utan syndare”* (Matt. 9:13). Så kommer Jesus med både lag och evangelium, och så vill han i alla tider ha det i sin kyrka.

Reaktionen lät inte vänta på sig. Kristi motståndare blev förargade. Det står: *”Men när överstepräster och de skriftlärdade såg de under han gjorde och barnen som ropade i templet: ’Hosianna, Davids son!’, blev de upprörda”* (Matt. 21:15). När det rena evangeliet förkunnas kommer det alltid att finnas motståndare som blir mycket arga och upprörda. Man kan varken tåla lagens fördömande av synden eller den nåd som ges gratis utan alla våra gärningar. Därför ville överstepräster och de skriftlärdade genast tillrättavisa Jesus, som både gjorde under och lät barnen ropa *”Hosianna, Davids son!”*. De blev upprörda och sade till honom: *”Hör du vad de säger?”* (v 15f). Den falska kyrkan i form av fariséer och skriftlärdade kunde inte tåla barnens lovsång om frälsningen genom Davids son. Det var ju Jesus Kristus själv de lovprisade.

Jesus svarade därför med att upprepa ett ord i den heliga Skrift, som fariséerna själva ansåg vara Guds ord. Jesus citerade psaltaren kap. 8 och sade *”Ja, har ni aldrig läst: ’Av barns och spädbarns mun har du berett en lovsång?’”* (Ps. 8:3 enligt Septuagintas text).

Så slutar predikotexten med orden: *”Sedan lämnade han dem och gick ut ur staden till Betania, där han övernattade”* (v 17). Jesus gav sig aldrig in i ändlösa diskussioner med motståndarna. Han tillrättavisade dem och gick sedan vidare. Detta är ett budskap också till oss idag. Aposteln Paulus skriver till Titus om hur en präst ska göra: *”Han ska hålla sig till lärans tillförlitliga ord, så att han både kan uppmuntra med sund undervisning och tillrättavisa motståndarna”* (Tit. 1:9). Och när detta har skett gäller följande: *”En villolärare ska du ge en första och en andra varning och sedan avvisa, eftersom du vet att en sådan är på fel väg. Han syndar och har dömt sig själv”* (Tit. 3:10f).

Jesus vill att vi troget ska handla efter denna förebild. Evangelium är ett så dyrbart budskap att det måste skyddas från all möjlig förvanskning. Då kommer det att leda oss, och alla andra som lyssnar och tror, på en säker väg till himmelen. Så får vi både här i tiden och i evigheten vara omgivna av änglarnas lovsång och barnens glada ropande: *”Hosianna, Davids son!”*

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.